

CORNELII

VALERII ULTRAIECTINI

GRAMMATICARVM

INSTITVTIONVM

LIBER III.

De Carminum ratione, seu de versibus
faciendis.

ANTVERPIÆ,

Ex officina Christophori Plantini.

M. D. LXVII.

SUPEREST postremus operis institutus labor, versificandi ratio, quæ ad profodiam pertinet quartam Grammatices methodicæ partem, quæ rectâ vocum pronuntiationem tradit, cuius partes sunt: tonus, spiritus, passio, tempus. **T**ONVS est vel acutus, vel gravis, vel circumflexus: de quo dicemus infra. **S**Piritus duo: crassus, ut honor: tenuis, ut onus. **P**ASSIONES sunt Hyphe: ut, derepète: Hypodiasstole: ut, conspicitur, sus: & Apostrophus: ut, viden' pro videsne, quæ ex rudimentis pueri cognouerunt. **T**EMPVS est syllaba spatiū, ut ait Censorinus, seis mora illa, qua syllaba effertur. Syllaba brevis, unum tempus habet: longa, duo. Ex syllabis pedes, ex pedibus carmen constituitur: de quo ea breuitate, ordine et perspicuitate scripsimus, ut puer hanc ingressus viam compendiarîa, facillè, si natura iuuabit, in Musarum dulcissimam familiaritatē recipiatur. Sed cū de natura vel primæ vel mediæ syllabæ siue longæ siue brevis tradi paucis non possit, dubitanti puero versificatoria Despanterij, vel si quis alius rationem metricâ absolutius tractauerit, satisfaciet. Inter explicanda versificandi præcepta, meminerint præceptores enarrationē Poëtarum adhibendam esse, ac primum proponenda pueris Virgilij Bucolica, aut Ouidij Metamorphosim, utilē fabulis cognoscendis, vel, si malint, ipsam Virgilij Aencida. Diligenter quoque docēdos esse pueros versum Poëta boni dissolutum suis numeris restituere, qui ab hac exercitatione iam satis instructi versiculos ipsi facere incipient feliciter.

TRIA sunt ad quoduis carmen cognoscendum necessaria: syllabarū tempora, pedum ratio, & carminis genus.

De litteris & syllabis.

LITTERARVM distributio supra semel atque iterum posita est. Hoc tantum adijciendum est, i consonantem,